

در رساله مجید از امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

استثناء در جریان استصحاب در قسم سوم

جلسه ۴۸۲

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خلاصه بحث گذشته

صور ثلاثه‌ی شک در استصحاب کلی

۱. شک در بقاء کلی، ناشی از شک در بقاء فرد است.

۲. شک، ناشی از تردد در بقاء فرد معلوم البقاء و معلوم الزوال است.

۳. شک، ناشی از حدوث فرد جدید به جای آن فرد معلوم الزوال است.

مصنف: دو صورت اول، مجرای استصحاب است.

اما در قسم سوم، استصحاب به دلیل فقدان رکن پنجم، یعنی اتحاد متیقن و مشکوک، جاری نیست.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تبصره

استثنا شده از قسم سوم، در موردی که عرف تسامح کند؛ یعنی: عرف، فرد لاحق مشکوک الحدوث را

با فرد سابق که معلوم الارتفاع است، مثل مستمر واحد فرض می‌کند.

استثناء

کثیر الشک، در زوال صفت به‌طور کلی و یا در تبدیل آن به مرتبه‌ی اضعف، شک می‌کند.

تعلیل شیخ انصاری از جریان استصحاب در این قسم: ملاک تسامح عرفی است.

یعنی: فرد سابق را مستمر همان فرد لاحق می‌داند، اگر چه از لحاظ دقت عقلی متفاوت است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

حاصل کلام در تنبیه اول

استصحاب کلی در دو قسم اول، بلا شک جاری است و اما استصحاب در قسم سوم، جاری نیست،

مگر در موردی که با تسامح عرفی، متیقن و مشکوک وحدت خارجی داشته باشد.